

Tarinoiden tulevaisuus ei ole televisiossa

Pauli Kopu: *Media television jälkeen – tutkimusmatka tarinoiden tulevaisuuteen*. Into 2019.

Millainen media on, kun televisiota ei enää ole? Tämä pohdituttaa tuottaja Pauli Kopua, joka on työskennellyt liikkuvan kuvan parissa koko uransa. Muun muassa ohjaajana, käsikirjoittajana ja Puolustusvoimien taistelokuvaajana kokemusta kerännyt Kopu on halunnut selvittää, mitä tarinankerronnan ja tiedonvälityksen tulevaisuus on. Kirjoittaja haluaa kertoa, kuinka perinteiset mediat sopeutuvat ja miten käy muun muassa tieteelle ja journalismille, kun uutislähteet sirpaloituvat.

Kattava haastatteluaineisto

Kirja on yhteenveto 140 tutkimus-haastattelun annista. Se pitää sisällään mielipiteitä, näkemyksiä ja analyysia television kohtaamasta muutoksesta sekä ennustuksia tulevaisuudesta. Näkemyksiä on haettu tutkijoilta, mediajäteiltä, mainosalalta sekä televisio- ja elokuvateollisuudesta. Asiantuntijoiden kokemukset ovat kirjan pääosassa. Kokemusten kautta kirja pyrkii luomaan kuvan siitä, millaisia muutosvoimia ja -suuntia televisio mediana kohtaa. Vaikka kirjan punainen lanka on television muutos, niin teos lupaa keskittyvänsä tarinoiden tulevaisuuteen.

Kirja jakautuu kolmeen selkeään, vaikkakin eri kokoiseen osioon. Ennen-osio valottaa television kehitystä suurimmaksi mediaksi. Kirjan laajimmassa Nyt-osiossa summataan nykytilanne sekä kerrotaan, kuinka eri alojen ammatillaiset ja organisaatiot näkevät tilanteen keskellä mediayhteiskunnan muutosta. Kirjan viimeisessä Tulevaisuus-osiossa käydään muun muassa läpi, mitä varmuudella tulee tapahtumaan, millainen muutoksen kokoluokka on sekä mitkä teknologiat voivat synnyttää uusia markkinoita.

Mikä televisio lopulta on

Teoksen alussa pohditaan, mikä televisio nykyisellään on. Kirjoittajalle itselleen televisio edustaa teollisuudenalaa, teknologiaa, valankäytön välinettä sekä sisältöä ja jopa huonekalua. Kirjoittaja kritisoi nykytelevision käsittämistä pelkkänä sisältöjen jakelualustana. Hänen mielestään nykyisältään yritetään edelleen luoda vanhalla 1900-luvun strategialla, joka nykyisellään on liian hidas tapa olla ajan hermolla ja kontaktissa yleisöön.

Vanha lähetyksformaatti, joka sitoo ohjelmia tiettyyn aikaan, tapaa hyvän sisällön ja luo ohjelmille vain keinotekoisia rajoitteita. Kirjoittajan mielestä ennen yleisöt saattoivat vain hiljaisesti hyväksyä nämä lähetyksien rajoitukset, mutta eivät enää. Lisäksi televisiosta on tullut kanavana liian hidas. Tuotantojen päätöksenteko kestää niin kauan, että sisällöistä katoaa ajankohtauus, joka kiinnostaisi yleisöjä. Mykkänen väittää, että television kokonaiskatselu on laskussa, eivätkä isot televisioyhtiöt enää halua rakentaa toimintaansa vain yhden jakelukanavan varaan.

Television ja median tulevaisuus

Kirjoittajan mielestä olemme siirtymässä kohti digitaalisten kansalaisten sukupolvia, jotka näkevät tiedon ja sisällön eri tavoin kuin ennen. Näille sukupolville on ominaista, että yksilö määrittää, mikä tieto tai sisältö on merkityksellis-

tä. Se sumentaa laadukkaan ja oikean informaation käsitteen ja määrittää television tulevaisuuden.

Lopulta kirjan loppupuolella on omistettu luku tarinoiden tulevaisuudelle. Se keskittyy kuitenkin pohtimaan tarinoita teknologisesta näkökulmasta esitellen data-analyysien, algoritmien, virtuaaliodellisuuden ja alustojen interaktiivisten muotojen mahdollisuuksia. Käyttäjälle personoiduista tarinoista ja uutisista sekä virtuaalisista heimoista mainitaan kyllä lyhyesti ja pintapuolisesti. Kirjan alussa luvutut vastaukset siitä, kuinka tieteelle ja journalismille käy, jäävät kirjassa lunastamatta. Tämä on iso pettymys, sillä tarinat ovat muutakin kuin teknologisia innovaatioita.

Tarinoita muutoksesta, ei tarinoiden muutoksesta

Media television jälkeen -kirja ei lopulta anna kunnollista vastausta tarinoiden tulevaisuuteen vaikka se niin lupaa alkuteksteissään. Kirja käyttää hyväkseen monipuolisesti haastattelujen aineistoa, mutta kirjoittaja on keskittynyt kertomaan vain läpileikkauksen televisiosta ravistuttavasta muutoksesta. Tätä muutosta ilmentetään toistuvilla esimerkeillä eri toimijoiden teknisistä innovaatioista ja uusista toimintatavoista. Nämä käydään kattavasti läpi, mutta muuttuneesta tarinankerronnasta ne antavat hyvin pintapuolisen kuvan. Esimerkiksi kuluttajien käyttötottumusten muutos on johtanut siihen, että yleisöt haluavat nykyisin kaiken välittömästi. Tätä muutosta puidaan sitten sivutolkulla erilaisten tilauspalveluiden, liiketoimintamallien ja alustojen näkökulmista. Näillä tietenkin on välillisiä vaikutuksia tarinoihin, mutta lukiessa huomaa selvästi hukatun mahdollisuuden syventyä tarinoiden tulevaisuuteen. Joko kirjoittaja on seurannut orjallisesti haastattelujen sisältöä tai sitten hän ei ole nähnyt tarpeelliseksi pohtia syvällisemmin asioita itse tarinoiden näkökulmasta.

Hyvää kirjassa on se, että se tuo julki television muutoksesta uusia asioita. Esimerkiksi pohdinta siitä, kuinka televisiossa esitettävät ohjelmat tuntuvat olevan uusia, vaikka käytännössä suurimmat yleisöt keräävät ohjelmat ovat yli 10 vuotta vanhoja. Tässä taustalla on muutostrendi, jossa nuoret katsojat hylkäävät television ja siirtyvät muille alustoille, jättäen televisiolle ikääntyvän katsojakunnan.

Ansioksi on luettava myös se, että kirja käsittelee television muutosta eri alojen näkökulmista. Luvut toteuttavat silti usein samaa kaavaa: alussa luodaan skenaario, jonka jälkeen muutos käsitellään haastattelujen pohjalta tukeutuen eri ihmisten lainauksiin. Näissä tapauksissa olisi usein kaivannut jonkinlaista yhteenvetoa luvun loppuun, mutta se tarjotaan lukijalle vasta kirjan lopussa. Kirjan kieli on sujuvaa, vaikka kirjoittajan tapaan ammennaa haastatteluista on toistuvaa ja välillä jopa raskasta. Tapa pohtia muutosta esittämällä jatkuvasti kysymyksiä tekstissä antaa kuvan, että kirjoittaja haluaa herättää keskustelua antamalla siihen kuitenkin vastauksia. *Media television jälkeen* antaa television muutoksesta kiinnostuneille paljon pohdittavaa, mutta jättää tarinoista kiinnostuneet vaille vastauksia.

MARKUS MYKKÄNEN

Kirjoittaja on journalistiikan tutkijatohtori Jyväskylän yliopistossa.